

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

Besvarelse af samrådsspørgsmål A vedr. aktstykke
232 fra Folketingets Finansudvalg.

Spørgsmål:

Vil ministeren redegøre for, hvorledes det er muligt at definere et detaljeret it-projekt, når reglerne for EU's landbrugspolitik endnu ikke er vedtaget i EU, og om det ikke er nødvendigt at afvente denne beslutning? Vil ministeren herudover redegøre for, hvordan er det muligt at definere et detaljeret it-projekt, når der endnu ikke ligger en national politisk aftale om, hvordan disse regler skal udmøntes i Danmark? Vil ministeren endelig oplyse om den afsatte risikopulje på 89,8 mio. kr. til projektet ikke burde være væsentligt større, eftersom der er stor politisk usikkerhed om, hvordan projektets detaljer kommer til at se ud?

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

Svar:

Tak for spørgsmålet.

Vi sidder med dette aktstykke, fordi den klokkeklare faglige anbefaling er, at vi skal i gang nu.

Jeg har ikke lagt skjul på, at jeg også har fundet det noget bagvendt, at vi skal godkende det før end, vi har lavet en landbrugsaftale. Og før EU's aftale er på plads.

Men jeg er også nødt til at lytte, når fagfolkene igen og igen holder fast.

Når de siger, at landmændene ikke får deres penge til tiden, hvis ikke, vi går i gang nu.

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

It-løsningerne skal gennemføre EU's nye landbrugspolitik. Og den skal træde i kraft allerede fra 2023. Det er der lige nu kun ca. 20 måneder til. Og hver måned tæller. Derfor er det Landbrugsstyrelsens klare vurdering, at vi skal vi igang nu.

Jeg har derfor fuld forståelse for Finansudvalgets spørgsmål.

Det er naturligvis en udfordring, at reglerne ikke er endeligt vedtaget i EU.

Men vi kender de forventede overordnede rammer for den kommende landbrugspolitik. Derfor er vi også forholdsvis sikre på de grundlæggende krav til it-systemet.

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

Nogle af de centrale elementer i EU's nye landbrugspolitik, er:

- En fortsættelse af grundbetalingen.
- Såkaldte eco schemes. Det vil sige etårige støtteordninger med et grønt sigte.
- Og endelig vil landbrugspolitikken ligesom i dag indeholde en række frivillige projektstøtteordninger.

Dette er afspejlet i it-projektet.

En sikker it-understøttelse er en forudsætning for den grønne omstilling af landbruget, som der lægges op til med EU's kommende landbrugsreform. Danmark skal have de bedste forudsætninger for være med i den udvikling helt fra starten af 2023. Også derfor er det nødvendigt, at vi igangsætter gennemførelsen af it-projektet nu.

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

Udeståenderne i forhandlingerne om EU’s nye landbrugspolitik handler især om to ting. Niveauet eller volumen for de grønne ordninger og målretning af de såkaldte eco schemes. Disse forhold vurderes ikke at have væsentlig betydning for it-funktionaliteten.

Samtidigt ved vi, at det tager tid at bygge rammerne for det it-system, der er centralt for administrationen af EU’s landbrugspolitik. For at skabe de rette forudsætninger for en ordentlig it-løsning er det derfor vurderingen, at projektet bør igangsættes nu.

For så vidt angår den nationale gennemførelse, rummer it-projekter vide rammer for forskellige løsninger. Selve niveauet for de forskellige ordninger fastsættes i forbindelse med de igangværende landbrugsforhandlinger.

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

Derudover kan der i vores nationale forhandlinger også tages stilling til nye ordninger fra 2024. Dette er it-projektet fleksibelt nok til at rumme.

Med it-projektet sættes dog visse rammer for den nationale gennemførelsen af den kommende programperiode. It-projektet forudsætter udjævning af den direkte støtte. Det vil sige afskaffelse af det, der betegnes som betalingsrettighederne. Denne beslutning er der behov for nu, da den vedrører grundlæggende it-funktionalitet.

Som I måske kan huske, har Landbrugsstyrelsen mildest talt haft store udfordringer i forhold til betalingsrettigheder. Det har desværre betydet, at der i de seneste år er sket fejl i udbetalingerne på ca. 300 mio kr. Og det har betydet, at Danmark har været nødt til at tilbagebetaler midler til EU på grund af en underkendelse fra november 2020.

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

Og det har også været til stort besvær for landbrugerne. Senest har der foråret 2021 været forsinkelser af efterbetalingerne.

Såfremt det i landbrugsforhandlingerne besluttes at opretholde betalingsrettighederne, vil it-systemet naturligvis blive udformet i overensstemmelse hermed. I givet fald vil der blive forelagt et nyt aktstykke for Finansudvalget.

It-projektet er blevet vurderet af Statens It-råd. Og It-rådets vurdering er, at projektet har normal risiko. Rådet har derfor ikke anbefalet et review af eksterne eksperter.

Gennemførelsen af it-projektet vil blive en omfattende opgave for Landbrugsstyrelsen. Det er ambitionen, at it-systemerne skal være mere brugervenlige end i dag. Og så skal vi sikre en fortsat effektiv administration i styrelsen.

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

For at imødekomme disse ambitioner skal der være tid både til udvikling, brugerinddragelse og test af it-løsningerne.

Projektets risikopulje svarer til ca. 45 pct. af de forventede direkte omkostninger ved projektet.

Nu sad jeg jo i dette udvalg til samråd i sidste uge. Jeg redegjorde for en helt ekstraordinær stor økonomisk buffer til opgravning af mink. Og jeg sammenlignede det med it-projekter. Så studser man jo noget over, at se dette regnestykke. Heldigvis er der gode forklaringer på forskellen:

For det første, så er projektet med opgravning af mink ekstraordinært. Det er noget Fødevarestyrelsen aldrig har gennemført før. Landbrugsstyrelsen derimod har allerede et system for udbetaling af landbrugsstøtte. Og styrelsen har erfaringer og velafprøvede værktøjer til at løse opgaven.

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

For det andet, så er der tale om et it-projekt med normal risiko. Hvis vi vel at mærke igangsætter det nu.

For det tredje, så strækker dette it-projekt sig over en længere periode end opgravningerne af mink. Og der vil derfor være bedre tid til at vende tilbage til Finansudvalget, såfremt der sker væsentlige ændringer og den afsatte risikopulje ikke slår til.

Risikopuljen er fastlagt efter de gængse metoder og retningslinjer i statens model for it-projekter. Fødevareministeriet vurderer på nuværende tidspunkt, at risikopuljen er dækkende i forhold til de risici, der er defineret i projektet. Denne vurdering har vi fået bekræftet i dialogen med Statens It-råd.

SAMRÅDSTALE

”Det talte ord gælder”

Sene politiske afklaringer for området vil ganske rigtigt medføre forhøjet risiko for projektet, og dermed højere sandsynlighed for at aktivere risikopuljen. Det vil blandt andet gøre sig gældende, hvis udestående politiske afklaringer forsinker gennemførelsen af it-projektet, eller hvis EU-forhandlingerne falder meget anderledes ud end ventet.

Hvis den politiske aftale afviger væsentligt fra projektgrundlaget, vil vi inddrage Finansudvalget og fremlægge et nyt aktstykke.

Afslutningsvis er der en ting, jeg endnu engang må understrege. Det er vigtigt, at vi gør vores bedste for, at landbrugerne kan få udbetalt deres støtte til tiden. Det skaber vi de bedste forudsætninger for ved at igangsætte dette it-projektet nu.

Tak for ordet.